

Verkiezingsprogramma van
Progressief Alena
2019-2022

De kracht van Alena

Babyloniënbroek

Inhoud

1. De kracht van Altena	4
2. Bestuur & Burger: doe mee!	6
3. Sociaal Domein: naar eenvoud en aandacht.....	7
4. Economie: banen en loopbanen	9
5. Ruimte en Milieu: anticiperen.....	10
6. Verkeer & vervoer: Optimaliseren en verduurzamen.....	12
7. Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid	13
8. Onderwijs: meer dan kennis alleen.....	14
9. Cultuur: onze beleving.....	15
10. Sport & Recreatie: gezonde ontspanning.....	16
11. Financiën: maatschappelijk rendement	17

1. De kracht van Altena

Hartelijk dank voor je belangstelling voor ons verkiezingsprogramma. Dit is het verkiezingsprogramma van Progressief Altena. Het is geschreven voor leden, raadsleden, bestuurders en andere geïnteresseerden in het gedachtegoed dat we hebben ontwikkeld om de nieuwe gemeente Altena te besturen. Wij geloven dat er veel kracht in de 54.000 inwoners van onze gemeente zit en willen een gemeentebestuur dat die kracht versterkt. Door gelijkwaardig in gesprek te gaan, te luisteren en door te vragen, komen nieuwe ideeën op tafel. Dit programma biedt voor zulke ideeën een samenhangend afwegingskader, dat de kracht van Altena erin houdt.

Progressief Altena is in 2013 ontstaan doordat D66, Groen Links, de PvdA en niet-partij gebonden geesten de lokale krachten hebben gebundeld om een sterk progressief geluid in Altena te kunnen laten horen. Speerpunt in ons eerste programma (2014-2018) was de inzet om één gemeente Altena tot stand te brengen, want 'alleen ga je sneller maar samen kom je verder'. We zijn in één College terechtgekomen en hebben deze en andere doelstellingen gerealiseerd. Als de landelijke verkiezingen van 2017 een afspiegeling zouden zijn, dan gaan we ongeveer 15% van de zetels bezetten. Daarmee kunnen we in het confessioneel politieke landschap van Altena het verschil maken met een progressief geluid. Dit alles heeft bijgedragen aan ons zelfbewustzijn. De lezer zal merken dat we weten wat er speelt, vooruitkijken, samenhang en samenwerking aan willen brengen, ruimte en verantwoordelijkheid aan bewoners geven en aandacht hebben voor wie dat nodig hebben.

Dit programma is tot stand gekomen tussen januari en april 2018. Het verkiezingsprogramma kent tien thema's die aansluiten op de inrichting van de gemeentelijke programmabegroting. Per thema zijn betrokken leden bij elkaar gekomen om zich te buigen over de vragen waarom dat thema belangrijk is voor onze toekomst (visie), hoe we daaraan willen werken (strategie) en wat we concreet voor elkaar willen krijgen (programmapunten). We hebben ons laten inspireren door de toekomstvisie Altena met de centrale begrippen zelfredzaamheid, duurzaamheid en veelzijdigheid. Ook hebben we ons laten inspireren door de Sustainable Development Goals¹. Het proces is afgesloten met twee ALV's in maart en april, waarop leden zijn uitgenodigd om met elkaar in gesprek te gaan en over amendementen te stemmen.

Bij het doordenken van de effecten van het beleid hebben we rekening gehouden met iedereen en daarbij de vergrijzing van de bevolking als gegeven onder ogen gezien. Jongeren en ouderen hebben elkaar nodig. Het respect en aandacht voor elkaar is de kern van het generatiebewuste beleid dat ons voor ogen staat.

De kracht van Altena zit in onszelf. Progressief Altena wil de aanwezige energie, kennis en betrokkenheid versterken en zó richten dat we daar daadwerkelijk allemaal mee vooruitkomen. Dat kan als je werkt en ontspant, anticipeert en investeert, beschermt en vernieuwt, betreft en ruimte geeft, het eenvoudig houdt en weet wat waardevol is, duidelijk bent en elkaar vertrouwt.

¹ Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen <http://www.sdgnederland.nl/>

We willen je inspireren met onze visie en plannen voor de inrichting van het bestuur, het sociaal domein, de ruimte en het milieu, de economie en de cultuur en de andere thema's in dit programma. We hopen daarbij vooral dat dit programma je helpt om jouw kracht in te zetten voor het realiseren ervan.

Progressief Altena,

April 2018

2. Bestuur & Burger: doe mee!

Veel streekgenoten verlangen naar een fijne directe leefomgeving en hebben daar energie of ideeën (voor) over. Daar zijn wij blij mee en dat willen we versterken. Natuurlijk zien wij deze groep graag ook groter worden. Betrokkenheid van inwoners en bedrijven bij het bestuur is cruciaal voor onze toekomst. Progressief Altena wil het meedoen aan de lokale democratie daarom uitnodigend, leuker en waardevoller maken. Met een gemeentelijke organisatie die burgers daarbij helpt met eenvoud, duidelijkheid, kennis en mogelijkheden om mee te doen.

Hoe werken we daaraan?

Met betrokkenheid van streekgenoten is onze gemeente daadwerkelijk beter af. Daar zijn al heel veel voorbeelden van, zoals we met de PArticipatiepenning² laten zien. Dat willen we nog verder versterken. Dat slaagt alleen wanneer de gemeente zich richting inwoners uitnodigend, gelijkwaardig en toegankelijk opstelt, ook én juist als inwoners anders denken of (digi)taal minder vaardig zijn. De gemeente zorgt voor begrijpelijke taal, zo nodig op papier. Wij zetten ons in voor een Raad, College en organisatie waarin meedoen een fijne beleving geeft, wordt gewaardeerd en waar nodig wordt ondersteund. Als meedoen kortom hoe dan ook (bijna) altijd iets positiefs oplevert.

Wat willen we concreet voor u bereiken?

1. Zo veel mogelijk decentrale huisvesting waardoor de ambtenaren rechtstreeks contact hebben met inwoners.
2. Wij streven naar een vanuit de raad zo breed mogelijk gedragen programma.
3. Het ontwikkelen van een app³ (mijn.altena?) voor en door inwoners om participatievormen zichtbaar en bekend te maken. Een ontmoetingsplatform met vragen en antwoorden van en voor iedereen die mee wil doen. De app biedt overzicht over democratische initiatieven en samenwerkingsverbanden. Wij denken concreet aan de volgende vragen: Wat speelt er in mijn dorp? Wat speelt er op een bepaald thema? Wie zijn er bij betrokken? Kan ik meedoen?
4. De ParticipatiePot Een laagdrempelige aanmoedigingssubsidie steunt initiatieven en initiatiefnemers die de democratische participatie makkelijker, leuker of waardevoller maken met een kleine financiële bijdrage. Daar heb je wat aan als je samen wat moois wilt bereiken.

² Participatiepenning: als waardering voor de inzet van inwoners van de 21 kernen die samen de nieuwe gemeente Altena vormen, reikt Progressief Altena in 2018 per kern een penning uit aan een inwoner of initiatief als symbool voor haar, zijn of hun inzet voor de samenleving. Het motto hierbij is: wat je aandacht geeft, groeit!

³ Een digitale vorm van democratisering

3. Sociaal Domein: naar eenvoud en aandacht

Het sociaal domein is in een diepgaande verandering terechtgekomen. Nu veel zorgtaken zijn overgeheveld vanuit Den Haag naar de gemeente – de decentralisatie – is het tijd dat de gemeente op zoek gaat naar eenvoud en waarde. In het dagelijks leven ervaren wij liefde en vriendschap in onze relaties met anderen, delen we ervaringen en kijken we om naar elkaar. Dat inspireert tot de beste zorg die we elkaar kunnen geven: aandachtige zorg. Zulke zorg vraagt om een werkwijze die uitgaat van wat iemand nodig heeft. Het gaat niet alleen over heldere regels, maar ook over werkbaarheid en betrokkenheid. Zo ver is het nog niet, maar daar willen wij wel naartoe.

Hoe werken we aan het sociaal domein?

Om zorg eenvoudig en waardevol te maken is het nodig te reflecteren op hoe het nu gaat en samen stap voor stap verbeteringen door te voeren. Voorkomen van zorg is de beste manier. Wanneer zorg nodig is, gaat het om ontschotten van zorgpotten (bundeling WMO-WLZ-ZVW etc.⁴) om aandachtige zorg zonder wachtlijsten mogelijk te maken. Voor goede zorg maken we budgetten vrij. We werken hiervoor samen met onze partners, de huisartsen, het welzijnswerk, de wijkverpleging, de verzorgings- en verpleeghuizen en onze woningbouwcorporaties. Dat zijn professionals die elkaars kwaliteiten kennen (er wordt gewerkt aan een goede sociale kaart LinkedAltena.nl) en dat werkt. Daarbij staat privacy voorop. Goede voorbeelden zijn initiatieven zoals GSW⁵ en de Hartenbrigade. Door dergelijke initiatieven aandacht te geven, kunnen ze verder uitgroeien en ten goede komen aan de jeugd, ouderen, en andere (kwetsbare) inwoners die onze zorg nodig hebben.

Een ander aspect van het sociaal domein zijn de mensen die niet mee kunnen in het arbeidsproces. Zij vinden regelmatig ontwikkeling, zingeving en een bron van energie in het doen van vrijwilligerswerk. Hun vaste middelen van bestaan zijn soms minimaal, maar van groot belang om er bij te kunnen horen. Voor een ieder die het – om wat voor reden dan ook – financieel niet goed redt, biedt de gemeente een vangnet.

Wat willen we concreet bereiken?

5. Inzetten op eenzaamheidsbestrijding, hiervoor is het welzijnswerk en de vele vrijwilligers die eraan verbonden zijn een belangrijk middel. Samenzorg in de buurt stimuleren door buurthuizen en/of steunpunten op waarde te schatten als ontmoetingsplaats. Coöperatieve vormen van wonen mogelijk maken, zodat generaties bij elkaar kunnen wonen, of groepen mensen die samen zorg organiseren, van jong tot oud.
6. Voorkomen van zorg door vroeg signalering uit te breiden, in het spoor van VroegErOpAf voor schuldhulp, ook vroeg signalering voor jongeren en gezinnen aanbieden (vergelijkbaar met inzet van de vrijwillige ouderenadviseurs). Zorg wordt toegankelijker door het bestrijden

⁴ Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Wet Langdurige Zorg, Zorgverzekeringswet

⁵ GSW is het 'Gratis Shoppen' initiatief van Audrey van der Lee uit Werkendam

- van laaggeletterdheid en inzetten op digitale vaardigheden. Dat doen we door samenwerking met onder andere Bibliotheek Cultuurpunt Altena, Vluchtelingenwerk en Stichting Leergeld⁶.
7. Altena Mantelzorgvriendelijk, daarbij inzetten op respijtzorg voor jong én oud, zodat zorg vol te houden is.
 8. Altena Dementievriendelijk.
 9. Ruimte maken voor experimenten op het gebied van zorg.
 10. Stem voorzieningen voor minima als stichting Leergeld, het activiteitenfonds, jeugdsportfonds en GSW beter op elkaar af. Maak duidelijk waarvoor je bij wie moet zijn. Streef naar één aanvraagprocedure voor deze voorzieningen.
 11. Er komt een sneller traject voor mensen die noodgedwongen vaak van baantje moeten wisselen en daardoor periodes financieel moeten overbruggen en kleine zelfstandigen met een (zeer) beperkt inkomen worden financieel of anderszins ondersteund.
 12. De weg naar schuldhulpverlening moet korter en slagvaardiger.

⁶ Alle jongeren uit gezinnen die op of onder de armoedegrens leven moeten kunnen sporten en deelnemen aan activiteiten voor muziek en cultuur. Kinderarmoede wordt bestreden zowel op de effecten als in het voorkomen en oplossen.

4. Economie: banen en loopbanen

Werk verschaft mensen niet alleen een inkomen en onafhankelijkheid, maar is ook een basis voor ontwikkeling, zingeving en een bron van energie. Daarom kan de waarde van werk niet worden overschat. Werk vereist een goed functionerende arbeidsmarkt. De basis daarvan zijn bedrijven en (startende) ondernemers die arbeid vragen én medewerkers, zelfstandigen en werkzoekenden die daar met hun kennis, vaardigheden en motivatie op aansluiten. De wereld verandert en wacht niet. Mensen wisselen sneller van baan en bedrijven werken vaker met een flexibele schil. Dat roept oude vragen op, maar ze vragen om nieuwe antwoorden: Hoe vinden ondernemers goed personeel? Hoe kom je van en naar werk en maak je van je baan een loopbaan? Hoe leveren opleiders hieraan een waardevolle bijdrage? Welke samenwerking is nu nodig om de antwoorden te kunnen blijven geven?

Hoe werken we daaraan?

We willen een Economische raad ontwikkelen met ondernemers, ZZP'ers die zich georganiseerd hebben en in de gemeente woonachtig zijn, schoolbestuurders, vakbonden en arbeidsmarktdeskundigen. Daarin willen we de krachten bundelen voor een goed functionerende arbeidsmarkt, opleidings- en vestigingsklimaat. De sectoren toerisme en recreatie, de agrarische-, de transport-, handel en de maritieme sectoren vormen een focuspunt. De nieuwe overlegraad krijgt een unieke adviespositie en passende ambtelijke ondersteuning en investeringsruimte. Analoog aan de andere raden die de gemeente rijk is⁷.

Wat willen we concreet bereiken?

13. Koploper worden in het vinden van banen voor onze werkzoekenden, door betere afstemming en infrastructuur voor de lokale arbeidsmarkt⁸.
14. Lokale ondernemers voor wie milieu, maatschappelijke verantwoordelijkheid en *fair trade* een belangrijke rol spelen, worden gestimuleerd. Zij hebben bijvoorbeeld voorrang bij de uitvoering van gemeentelijke projecten.
15. De gemeente spant zich in om mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt via loket Altena in te passen in de eigen organisatie en het bedrijfsleven te verleiden dit voorbeeld te volgen.
16. Geef ruimte voor de mogelijkheid voor koopzondagen. Ga daarover in gesprek met de bevolking van de onderscheiden kernen.
17. De derde Haven kan, mits economisch haalbaar en ruimtelijk inpasbaar, een belangrijke impuls zijn voor de regionale economie.
18. Het onderwerp arbeidsmigratie verdient gemeentelijk beleid.
19. Vrijwilligers krijgen ondersteuning en worden ontzorgd waar mogelijk zodat zij hun waardevolle werk efficiënt kunnen uitvoeren.

⁷ Waaronder de WMO-raad, Cultuurraad, Sportraad en Jongerenraad.

⁸ Versterken van Werklink.

5. Ruimte en Milieu: anticiperen

Leven met het water bepaalt ons landschap en heeft de cultuur van onze streek gevormd. Het plaatst ons ook nu weer voor grote uitdagingen. Besluitvorming is het sluitstuk van dialoog over wat wij willen veranderen, behouden, versterken en vrij laten. Daarom zijn we met inwoners, (natuur)verenigingen, ondernemers, boeren en overheden in gesprek over ontwikkelingen die bijdragen aan kwaliteit en beleving van stad, dorp, industriegebied en het buitengebied. We zetten ons daarbij in voor verduurzamen en functieverruiming met behoud van leefbaarheid. Dat is nodig om inwoners, woningzoekenden en ondernemers te faciliteren bij hun ruimte- en mobiliteitsvraag én de kenmerkende openheid en kwetsbare structuren in het landschap en leefbaarheid te behouden voor onze inwoners en onze bezoekers. Zo anticiperen we op ontwikkelingen zoals vrijkomende agrarische bedrijven, klimaatverandering en de energietransitie. De woningmarkt is in een verandering terechtgekomen. Progressief Altena pleit voor een integrale kijk op wonen.

Hoe werken we daar aan?

Hoewel er niets zo zichtbaar is als onze omgeving, is de besluitvorming daarover dat vaak niet. Ruimte en milieu is het veld bij uitstek waarin belangen moeten worden afgewogen: tussen korte en langere termijn, tussen waarde en geld, tussen individu en collectief en tussen de kwaliteit en snelheid van het proces. Er komt een ingrijpende verandering in de wetgeving aan, die dat besluitvormingsproces omdraait van 'nee mits' naar 'ja tenzij'. Progressief Altena benoemt dilemma's en stimuleert het gesprek om slimme oplossingen en afgewogen, heldere besluitvorming mogelijk te maken. De gemeente bevordert het gebruik van groene energie en geeft zelf een goed voorbeeld⁹.

In een flexibele samenleving (qua werk en relaties) is toegankelijk, flexibel wonen nodig; kleine woningen/tiny houses voor jongeren, co-ouders, alleenstaanden, al dan niet met gedeelde tuin en faciliteiten. Altena vergrijst, dus is naast klein wonen ook behoefte aan mogelijkheden voor collectief wonen. Groen, de aanwezigheid van bomen, parken en natuur doet mensen goed.

Wat willen we concreet bereiken?

20. Met gerichte regelgeving en handhaving door BOA's voorkomen van overlast en (visuele) verontreiniging in het buitengebied door een industriële mestvergister, megastallen, bestrijdingsmiddelen of bouwen in uiterwaarden.

⁹ Windmolens, zonnepanelen, biomassa... hernieuwbare energie is steeds zichtbaarder in het landschap. Maar past dat wel, bijvoorbeeld een windmolen naast een fort? En hoe kunnen eigenaren of gebruikers van monumentale complexen of gebieden profiteren van de voordelen hiervan? De pilot 'Energielinie' heeft onderzocht óf en zo ja, hoe herwinbare energie in te passen is in het hoogst gewaardeerde erfgoed: werelderfgoed. Daarvoor zijn de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie als onderzoeksgebied genomen. Met als centrale gedachte: als het bij werelderfgoed is in te passen, kan die inpassing overal. Het eindresultaat levert werkwijzen, handvatten en voorbeelden op voor alle energiepioniers in, met name, opener landschap.

<https://praktijkvoorbeelden.cultureelerfgoed.nl/praktijkvoorbeelden/positieve-energie-voor-cultuurlandschap>

21. Wij streven naar een duurzaam, van fossiele energie onafhankelijk Altena in 2030. We verduurzamen de woningvoorraad en onderzoeken hoe we bewoners daarin kunnen ondersteunen. We bouwen energie neutraal, bevorderen windenergie en een coöperatief duurzaam energiebedrijf, stimuleren elektrisch rijden en hergebruiken afval.
22. Op gemeentelijk niveau aandacht voor de problematiek van fijnstof.
23. Support voor initiatiefnemers die de woon- en leef- en werkomgeving willen verbeteren. Denk aan het onderzoek naar een natuurbegraafplaats, ontwikkelen van natuur-inclusief bouwen, experimenteer-ruimte voor doelgroepbouwen met *'tiny housing'* en collectief wonen, losloopegebieden voor honden.
24. Zorg voor een betere aansluiting tussen vraag en aanbod van (sociale) huurwoningen.
25. Maak de woningvoorraad geschikt voor vergrijzing door levensloopbestendig bouwen en realiseer voldoende plekken waar mensen met begeleiding kunnen wonen¹⁰.
26. Financiële regelingen voor meer biodiversiteit en bodemkwaliteit, zoals bescherming van insecten¹¹, natuur inclusieve kleinschalige en grondgebonden landbouw, natuurlijk bermbeheer, akkerranden of boezems aan de rand van dorpen voor wateropvang en natuurontwikkeling.
27. Veel effectiever kunnen sturen op herstructureren van bestaande verouderende bedrijventerreinen. Samen met ondernemers en de provincie de schaarse kansen die er zijn verzilveren. Milieuvriendelijke bedrijven bieden we een goed vestigingsklimaat.
28. Wij bevorderen dat bij de bouw van woningen, bedrijfspanden en andere objecten de natuur wordt geïntegreerd. Denk daarbij aan het integreren nestkasten, aan groene daken, insectenmuren, waterpartijen, en dergelijke voorzieningen¹². Deze dragen bij aan schone lucht, waterberging en warmteregulering en reguleren plaagsoorten zoals muizen en muggen op een natuurlijke manier.

¹⁰ Met het oog op overgang taak beschermd wonen en maatschappelijke opvang van regiogemeenten naar individuele gemeenten per 2020.)

¹¹ Tekenen van het bijenlint: covenant bij-vriendelijk handelen.

¹² Meer over natuur inclusief bouwen: <http://natuurlijkestad.nl/stadsnatuur-maken>

6. Verkeer & vervoer: Optimaliseren en verduurzamen

We zijn de grootste landelijke gemeente in Brabant. Daarom is de weginfrastructuur en het openbaar busvervoer in de gemeente Altena een blijvende uitdaging. De uitdaging ligt in het optimaliseren en verduurzamen van mobiliteit. Dat daagt ons vooral uit om elektrisch rijden en fietsverkeer te stimuleren, veerdiensten te optimaliseren, mobiliteit en vervoersstromen slimmer te bundelen en openbaar vervoer gericht verder te verbeteren.

Hoe werken we daaraan?

We willen de mobiliteitsbehoeften en mogelijkheden meer in samenhang in beeld brengen. Dat heeft tot doel ons gebied nog beter te ontsluiten voor recreanten, woon-werkverkeer en scholieren. De Openbaar Vervoer-frequentie op bepaalde trajecten zou omhoog moeten.. We denken dat hoge snelheidsfietspaden en het ter beschikking stellen van OV fietsen, het gebruik van de fiets kan stimuleren. Tussen vraag en aanbod van de veerverbindingen zoeken we een nieuwe balans. De verbreding van de brug over de Merwede is een feit. Deze vraagstukken en mogelijkheden willen we verbinden.

Wat willen we concreet bereiken?

29. Versterken van de verbindingen met Gorinchem, Breda en Den Bosch.
30. Streven naar veilige schoolfietsroutes en versterken van veilige (recreatieve) fietspaden in het algemeen Een veerdienstregeling die beter aansluit op de behoefte.
31. Samen met de regio (Utrecht, Breda, Dordrecht) krachten bundelen voor een hoogwaardig openbaarvervoer (HOV) netwerk, nu door het tracébesluit van de verbreding van de A27 een spoorlijn onmogelijk gemaakt is.
32. Garandeer tijdens de verbreding van de A27 en de verandering van de bruggen de veiligheid en toegankelijkheid van het eiland Altena. De aanpassingen aan de Rijksweg bieden tevens kansen om de ontsluiting met het achterland te optimaliseren.
33. Verbinden van recreatieve routes voor veilig gebruik langzaam verkeer.
34. Aanpak van de fileproblematiek bij de brug van Heusden.

7. Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid

De gemeente heeft een rol in de veiligheid op straat en de veiligheid in het gezin. Toch kan de gemeente absolute veiligheid niet garanderen. Aan een veilige samenleving moet je samen werken en je bereikt het nooit helemaal. Veiligheid vraagt van iedereen bewustzijn van risico's en verantwoordelijkheid, omdat risico's bij het leven horen. Natuurlijk streven we naar optimale veiligheid. We willen kunnen rekenen op een gemeente die ons allen daarbij naar redelijkheid ondersteunt. Signaleren van ondermijnende criminaliteit is daarvoor nodig, maar onderzoek is primair een taak van politie en justitie en niet van de gemeente.

Hoe werken we daaraan?

Wij willen extra aandacht voor de grootste veiligheidsrisico's. In onze ogen zijn dat (1) gezondheidsrisico's voor de jeugd door het misbruik van alcohol en verdovende middelen, (2) integriteitsrisico's (corruptie en belangenverstremming) in het maatschappelijk verkeer, (3) (internet)criminaliteit en (4) sociale media. Omdat deze risico's meestal onzichtbaar zijn, ligt de nadruk op elkaar ervan bewustmaken en aanspreken. Daarom zien wij in de openbare ruimte liever vaker een wijkagent dan meer beveiligingscamera's. Want de wijkagent kan verbinden, aanspreken, helpen en optreden, maar een camera niet. Regels zijn een hulpmiddel voor een prettige, veilige woonomgeving.

Wat willen we concreet bereiken?

35. Voldoen aan de streefnorm van één wijkagent op 5.000 inwoners; dat betekent minimaal 2 extra wijkagenten in de gemeente.
36. Voorlichtingsprogramma faciliteren over de veiligheidsrisico's voor de jeugd en hoe je deze samen kunt verminderen.
37. Aangifte kunnen doen bij gemeentelijke steunpunten en de wijkagent.
38. Verbeteren van de woonkwaliteit en de leefbaarheid door de inzet van een empathische en communicatief vaardige Bijzondere Opsporings Ambtenaar.

8. Onderwijs: meer dan kennis alleen

De gemeente heeft een formeel beperkte rol in het tot ontwikkeling brengen en in stand houden van goed onderwijs; een rol die zich toespitst op huisvesting, maar zich daar niet toe hoeft te beperken. Onderwijs gaat niet om kennis alleen, maar om ontwikkeling vanaf vroeg – en voorschoolse educatie tot een leven lang leren; dat weten schoolbesturen uiteraard. Wij stellen dan de vraag: hoe kunnen we het onderwijs waardevol maken voor leerlingen, ouders, inwoners en bedrijven? We zien de rol van de gemeente niet als controleur, maar als ‘stimulator’. Huisvesting in brede scholen biedt ruimere mogelijkheden om aan de ontwikkeling van kinderen te werken. Zo willen we met goed beleid en goede voorzieningen bijdragen aan waardevol onderwijs.

Hoe willen we daar aan werken?

Hoe waardevol kan onderwijs zijn, wanneer de samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs versterkt en kennisontwikkeling en praktijk nog beter op elkaar afstemt? Wij willen daarom overleg stimuleren waar onderwijs, ondernemers, vakbeweging en overheid elkaar ontmoeten¹³. Zij adviseren over de ontwikkeling van beroepsgerichte opleidingen, met name vmbo en mbo. Veel leerlingen gaan naar Breda of Den Bosch voor opleiding, techniek, bouw, industrie. Maar in onze streek is ook veel te leren van en met het bedrijfsleven. Die kennis is waardevol voor het onderwijs. Effectief regionaal onderwijs kan ook werkzoekenden die zijn vastgelopen op de arbeidsmarkt ondersteunen bij om-of bijscholing.

Wat willen we concreet bereiken?

39. Het stimuleren van overleg waar onderwijs, ondernemers en overheid elkaar ontmoeten om de regionale arbeidsmarkt te verbeteren.
40. Dat het vanzelfsprekend is dat er brede, multifunctionele schoolgebouwen worden ontwikkeld voor onafhankelijke scholen en schoolbesturen.
41. Maatschappelijk gebruik van schoolgebouwen buiten schooltijd, zoals bijvoorbeeld voor sport, cultuur en buitenschoolse opvang, bibliotheek, oefenruimte voor toneel en muziek, etc.
42. Leerlingenvervoer zonder eigen bijdrage wanneer er sprake is van noodzaak naar een school te gaan buiten de regio, bijv. in geval van handicap of aangewezen zijn op vorm van speciaal onderwijs.
43. De combinatiefunctionarissen behouden, die op scholen bijdragen aan cultuureducatie en aan sportonderwijs¹⁴.

¹³ Zie ook thema Economie en Financiën, pagina 4

¹⁴ Zie ook zwemonderwijs voor de jeugd, programmapunt 36

9. Cultuur: onze beleving

Cultuur gaat over het verleden, de toekomst en hoe je dat nu beleeft. Cultuur voel je in de verhalen, beelden, de muziek, architectuur, de streektaal en tijdens samenbindende evenementen die de streek kent. Cultuur zit in onze leefwereld en is er vóór en dóór ons allemaal. Natuurlijk is er een taak voor de gemeente om 'onze' evenementen zoals de visserijdagen, de kunstroute, zomerfeesten, het carnaval, streekmuziekfestival en vele andere initiatieven te versterken. Want de creatieve vermogens, de vindingrijkheid en de innovatieve krachten van inwoners verdienen het om geprikkeld en ondersteund te worden.

Hoe willen we daar aan werken?

Wij willen een gemeente die ruimte en steun geeft aan bestaande en nieuwe initiatieven. Gelukkig is er al een groot en diverse aanbod van toneelverenigingen, muziekgezelschappen, Oranjeverenigingen, carnavalsverenigingen, literaire en beeldende evenementen. Die culturele dynamiek kan versterkt worden, door de beschikbare ambtelijke ondersteuning optimaal in te zetten. Een voorbeeld is De Werf, waar maatschappelijk vastgoed wordt ingezet om cultuur te versterken. Andere mogelijkheden zijn het ondersteunen van activiteiten, vergunningen of beleid voor gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch waardevolle objecten.

Wij willen de besluitvorming over prioriteiten daarbinnen versterken met vernieuwde adviesraden cultuur en monumenten. Een combinatie van experts en vertegenwoordigers stimuleert het bestaande aanbod en maakt nieuwe initiatieven mogelijk met incidentele subsidies. De Gemeente geeft veel vrijheid aan al haar raden én behoudt sturingsmogelijkheden voor- en achteraf.

Wat willen we concreet bereiken?

44. Vernieuwde adviesraden cultuur en monumenten, met (lokale) experts en inwoners om het draagvlak te vergroten.
45. Het rijke verleden van ons gebied met de Nieuwe en Oude Hollandse Waterlinie, de vesting en muraltmuren¹⁵ als cultureel erfgoed op de toeristische kaart zetten.
46. We willen expositieruimte voor beeldende kunst in al onze publieke gebouwen.
47. We vinden dat de jeugd-, muziek- en popcultuur ondersteuning verdienen om haar rol en betekenis verder te ontwikkelen.
48. Wij hechten aan cultuureducatie in het onderwijs daarom willen wij de doorlopende lijn cultuureducatie op basisscholen met combinatiefunctionarissen voortzetten en de leidende rol van bibliotheek Cultuurpunt Altena versterken.

¹⁵ Een muraltmuur is een muurtje boven op een waterkering, dat diende als alternatieve en goedkope dijkverhoging.

10. Sport & Recreatie: gezonde ontspanning

Sport en recreatie zijn vormen van ontspanning waarmee je nieuwe energie kunt op doen. Daarvan word en blijf je niet alleen lichamelijk fit, maar ook blij en sociaal-emotioneel veerkrachtiger. Voor de sociale samenhang in onze dorpen is sport een belangrijk bindmiddel. Hoe jonger je er mee begint, des te groter het effect. Daarom is het stimuleren van sport en recreatie onze aandacht waard.

Hoe werken we daar aan?

We zoeken de kracht van samenwerking op om sportieve en recreatieve mogelijkheden te verbeteren. De combinatiefunctionarissen (sport en cultuur) laten kinderen op school kennismaken met sporten die in Altena te beoefenen zijn. Met de Sportraad Altena stimuleren we het samenwerken en samengaan van clubs. Vanuit deze samenhang willen we gericht investeren in sport- en recreatievoorzieningen en accommodaties.

We kunnen het toerisme aan ons gebied verder stimuleren. We werken ondermeer samen met Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Nationaal Park de Biesbosch en NL Delta (van Haringvliet tot Munnikenland bij Loevestein), Vesting3Hoek, en VVV Biesboschlinie aan kansen om recreatie te versterken.

We willen investeren in (natuurlijke) mogelijkheden om veilig en plezierig te fietsen, te wandelen en gebruik te maken van ons waterrijk Altena.

Wat willen we concreet bereiken?

49. In ons waterrijke gebied is kunnen zwemmen niet alleen gezond, het is ook nodig om veilig te recreëren. De zwembaden houden we daarom in stand en we willen dat alle kinderen leren zwemmen.
50. De atletiekbaan nabij het Altena College in Sleeuwijk moet er komen, maar wel met een goede oplossing voor de voorzieningen die daardoor verplaatst moeten worden.
51. We houden sport- en recreatiemogelijkheden zowel in financieel als praktisch opzicht (mindervaliden) zo laagdrempelig mogelijk.
52. Als blijk van waardering willen wij het sportgala, als Altena-brede verbindende bijeenkomst, weer in ere herstellen.

11. Financiën: maatschappelijk rendement

Overheden streven niet naar winst, maar naar maatschappelijk rendement. Dat principe moet leidend zijn bij het nemen van beslissingen en bij het beantwoorden van de vraag wat doelmatig en verstandig financieel beleid is. En dus voor het inrichten van de financiële functie van de gemeente.

Hoe werken we daaraan?

De uitdaging zit erin beleid efficiënt, effectief en waardevol te organiseren. Wij willen een gemeente die kritisch kijkt naar het nut en de noodzaak van bestaande financiële reserves en voorzieningen. Wij willen een gemeente die durft te investeren in de toekomst en durft te stoppen met beleid dat geen meerwaarde heeft. Zulke beslissingen mogen niet op willekeur zijn gebaseerd. De financiële functie en de rekenkamer moeten de Raad daarover informatie aanleveren.

Wat willen we concreet bereiken?

53. Een structureel programma voor evaluatie van de gemeentelijke uitgaven (apparaatskosten, subsidies, programma's) en maatschappelijk rendement (gerealiseerde maatschappelijk doelstellingen).
54. Vereenvoudig en verhelder de toegankelijkheid van regelingen en subsidies, zodat inwoners in één overzichtelijk proces weten waaraan zij toe zijn.